

**Uchwała Nr X/59/2015
Rady Gminy Bądkowo
z dnia 29 grudnia 2015 r.**

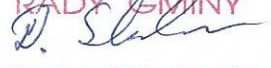
w sprawie przyjęcia „Planu Rozwoju Sieci Dróg Gminnych w Gminie Bądkowo na lata 2016 - 2019”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustaw z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2015r. poz. 1515) w związku z art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 poz. 460 z późn. zm.), Rada Gminy Bądkowo uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Plan Rozwoju Sieci Dróg Gminnych w Gminie Bądkowo na lata 2016 – 2019” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bądkowo.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Dariusz Skierkowski

Załącznik do Uchwały Nr X/59/2015
Rady Gminy Bądkowo
z dnia 29 grudnia 2015r.

**PLAN ROZWOJU SIECI DRÓG GMINNYCH
W GMINIE BĄDKOWO
na lata 2016 - 2019**

Bądkowo, grudzień 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Cel opracowania	5
3. Zakres opracowania	5
4. Charakterystyka dróg gminnych w gminie Bądkowo	7
5. Klasyfikacja dróg gminnych do przebudowy.....	9
5.1. Zalecenia remontowe	10
5.2. Zalecenia inwestycyjne	10
6. Zarządzanie drogami gminnymi	10
6.1. Przeglądy dróg	11
7. Plan realizacji zadań drogowych na lata 2016 - 2019	12

1. WSTĘP

Gmina Bądkowo położona jest w centralnej Polsce, południowo wschodniej części Województwa Kujawsko – Pomorskiego w powiecie aleksandrowskim na terenie Kujaw wschodnich. Gmina Bądkowo graniczy z 6 gminami: Waganiec (od północy), Lubanie (od wschodu), Brześć Kujawski (od wschodu), Osiećciny (od strony południowo-zachodniej), Zakrzewo (od zachodu) i Koneck (od strony północno-zachodniej).

Gmina Bądkowo leży na lewym brzegu Wisły, oddzielona od niej terenami Gminy Lubanie.

Podział administracyjny województwa KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Rysunek 1. Województwo Kujawsko-Pomorskie z lokalizacją Powiatu Aleksandrowskiego i Gminy Bądkowo

Gmina posiada korzystny układ komunikacyjny - położona jest w odległości 20 km na zachód od Włocławka przy drodze wojewódzkiej nr 252 Rózinowo-Inowrocław i 301 Osięciny - Lubanie. Przez teren gminy przebiega osiem odcinków dróg powiatowych, z których niektóre prowadzą między innymi do miasta Aleksandrów Kujawski. W odległości ok. 5 km od granicy gminy przebiega oddany do użytku w 2013 roku odcinek autostrady A - 1 „Węzeł Włocławek Zachód - Toruń”.

Połączenia pomiędzy gminą a ważnymi ośrodkami społeczno - gospodarczymi w regionie funkcjonują w oparciu o zbiorową komunikację publiczną (połączenia autobusowe).

Powierzchnia Gminy Bądkowo wynosi 79,7 km² (7.970 ha), w tym wsi gminnej Bądkowo 4,42 km², co stanowi 5,5 % powierzchni ogółem. Gmina Bądkowo jest gminą wiejską w której dominuje rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 7. 519 ha, z czego 7.203 ha stanowią grunty orne, 187 ha sady i 99 ha trwałe użytki zielone. Gminę charakteryzują gleby o wysokiej jakości i przydatności do produkcji rolnej. Lasy zajmują powierzchnię 98 ha. Niska lesistość jest charakterystyczną dla obszaru Kujaw. Ponadto wody zajmują powierzchnię 33 ha, tereny komunikacyjne 159 ha, tereny osiedlowe 123 ha, a nieużytki 48 ha.

Gmina administracyjnie jest podzielona na następujące 24 sołectwa, na które składają się 26 miejscowości. Liczba mieszkańców wynosi 4550 osoby (stan. na 15.12.2015r.) wg. Urzędu Gminy.

Wykaz miejscowości i ilość mieszkańców:

1. Antoniewo	43
2. Bądkowo	973
3. Olszynka	36
4. Bądkówek	120
5. Biele	127
6. Jaranowo	126
7. Jaranowo Duże	213
8. Kalinowiec	115
9. Kaniewo	113
10. Kryńsk	189
11. Kujawka	207
12. Kwiatkowo	105
13. Kolonia Łowiczek	245
14. Łowiczek	227
15. Łówkowice	288
16. Sinki	75
17. Słupy Duże	147
18. Słupy Małe	136
19. Tomaszewo	65
20. Toporzyszczewo	200
21. Toporzyszczewo Stare	163
22. Wysocin	171
23. Wysocinek	76
24. Wójtówka	138
25. Zieleniec	37
26. Zabieniec	115.

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest ocena stanu istniejącego dróg gminnych na terenie gminy Bądkowo, dostosowanie zakresu działań na tych drogach do działań modernizacyjnych oraz wskazanie kolejności budowy i remontów dróg na lata 2016 - 2019.

3. Zakres opracowania

Opracowanie obejmuje wszystkie drogi gminne usytuowane w granicach administracyjnych gminy Bądkowo. Program zawiera analizę uwarunkowań technicznych realizacji budowy i remontów dróg. Na podstawie analizy opracowany został „Plan realizacji zadań drogowych na lata 2016-2019”.

Zwiększające się wymagania użytkowników dróg pod względem jakości jak i bezpieczeństwa ruchu powodują coraz większą presję mieszkańców gminy na właściwe utrzymanie ulic i dróg, poprawę stanu nawierzchni i profesjonalne podejście do tego problemu. Jednocześnie jest wymagany profesjonalizm w zarządzaniu drogami. Nie znamy jeszcze wszystkich zaleceń i propozycji, które wynikają z naszego członkostwa w Unii Europejskiej. Możemy się spodziewać, że wiele obecnych przepisów dotyczących jakości i utrzymania dróg będzie bardziej rygorystyczne. Oczekuje się na nowe zasady finansowania dróg i ulic oraz warunków wydatkowania funduszy. Różne są, co trzeba szczególnie podkreślić, cele samorządów odnośnie rozwoju gminy i jej sieci drogowej, różne możliwości realizacji tych celów oraz stan obecny. Nie bez znaczenia jest tutaj stan dróg, szczególnie nawierzchni, elastyczność układu transportowego i powiązanie z zewnętrzną siecią drogową. Możliwość znalezienia wielu powiązań w układzie, które w przypadku awarii pozwalają bez poważniejszego wydłużenia trasy i obniżenia komfortu jazdy, dotrzeć użytkownikowi do celu.

Na podstawie doświadczeń oraz analizy potrzeb, określa się listę problemów, które winne być rozwiązywane w odniesieniu do dróg gminnych. Do nich zalicza się:

a) planowanie, w którym mieszczą się :

- opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej,
- opracowanie projektów planów finansowych dla dróg,
- modernizacje, utrzymanie i ochrona dróg,

b) administrowanie, do którego zalicza się:

- koordynację robót w pasie drogowym,
- wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego,
- prowadzenie ewidencji dróg,
- wprowadzanie ograniczeń bądź zamykanie dróg,
- dokonywanie okresowych pomiarów ruchu i obciążeń nawierzchni;
- pełnienie funkcji inwestora,
- realizacja dróg,
- ustalanie i pobieranie opłat i kar pieniężnych.

c) kontrolę czyli m.in.:

- sprawowanie nadzoru inwestorskiego nad zleconymi robotami,
- kontrola stanu dróg,

d) wykonawstwo tj:

- wykonywanie robót inwestycyjnych
- utrzymanie zieleni, usuwanie drzew i krzewów,
- instalowanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu, oznakowanie pionowe i poziome.

Podobnie ma się sprawa z warunkami, które muszą spełniać drogi i ich nawierzchnie. Ważną kwestią jest uporządkowanie spraw techniczno - technologicznych tak, by użytkownicy

nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze życzeń, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak: remonty częściowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przełomów tłucznem lub żwirem.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 poz. 460 z późn. zm.) wyróżnia się cztery kategorie dróg publicznych:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe
- gminne.

Sieć dróg gminnych na terenie Gminy Bądkowo jest zarządzana przez Gminę Bądkowo. Siecią dróg powiatowych zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Aleksandrowie Kujawskim z/s w Odolionie.

Przedmiotem niniejszego opracowania są drogi gminne na terenie Gminy Bądkowo, będące w zarządzie Wójta Gminy. Drogi gminne to drogi o znaczeniu lokalnym, niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z drogami wewnętrznymi.

Gmina Bądkowo posiada drogi gminne o łącznej długości 101,5 km, w tym o nawierzchni:

- bitumicznej - 28,2 km
- z kostki - 1,8 km
- tłuczniowej - 13,8 km
- gruntowej lub wzmocnionej żwirem, żuzłem - 57,7 km

L.p	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość km	Szerokość m	Nawierzchnia
1	160701C	Łowiczek - Bądkowo	3,180	6,0	asfalt
2	160702C	Słupy Duże - Kryńsk	9,730	6,0	asfalt
3	160703C	Wysocin - Antoniewo	1,800	4,0	grunt
4	160704C	Bądkowo - Wysocin	3,300	6,0	tłuczeń, grunt
5	160705C	Kujawka - Wysocin	2,040	4,0	tłuczeń, grunt
6	160706C	Wysocin - Jaranówek	1,200	6,0	tłuczeń, grunt
7	160707C	Kujawka - Kujawka	1,000	3,0	grunt
8	160708C	Bądkówek - Kujawka	2,560	3,0	tłuczeń, grunt
9	160709C	Słupy Małe - Kujawka	1,600	4,0	tłuczeń, grunt
10	160710C	Słupy Małe - Słupy Duże	1,380	3,0	grunt
11	160711C	Jaranowo - Jaranowo	2,520	6,0	asfalt, tłuczeń
12	160712C	Jaranowo Duże - Jaranówek	2,610	8,0	asfalt
13	160713C	Zieleniec - Zieleniec	2,380	3,0	tłuczeń
14	160714C	Zieleniec - Kwiatkowo	1,300	3,0	tłuczeń
15	160715C	Zieleniec - Jaranowo Duże	0,840	4,0	tłuczeń
16	160716C	Jaranowo Duże - Jaranowo Duże	1,740	5,0	tłuczeń
17	160717C	Biele - Biele	2,310	4,0	asfalt, tłuczeń
18	160718C	Kwiatkowo - Kwiatkowo	1,500	3,0	tłuczeń
19	160719C	Toporzyszczewo - Toporzyszczewo Stare	5,130	4,0	tłuczeń
20	160720C	Kalinowiec - Toporzyszczewo	1,080	3,0	asfalt
21	160721C	Kalinowiec - Kalinowiec	3,040	4,0	tłuczeń, grunt
22	160722C	Łówkowice - Kalinowiec	1,220	7,0	asfalt
23	160723C	Łowiczek - Kalinowiec	3,200	4,0	tłuczeń, grunt
24	160724C	Łówkowice - Tomaszewo	2,520	4,0	tłuczeń, grunt

25	160725C	Łowiczek - Tomaszewo	2,920	4,0	tluczeń, grunt
26	160726C	Olszynka - Stary Żabieniec	3,220	4,0	tluczeń, grunt
27	160727C	Ujma Duża - Łowiczek	2,380	4,0	tluczeń, grunt
28	160728C	Słupy Małe - Łowiczek	1,110	4,0	tluczeń, grunt
29	160729C	Łowiczek - Łowiczek	1,550	4,0	asfalt, tluczeń
30	160730C	Łowiczek - Kaniewo	1,080	5,0	tluczeń
31	160731C	Sinki - Sinki	1,630	4,0	tluczeń
32	160732C	Sinki - Sinki	0,700	4,0	tluczeń, grunt
33	160733C	Kaniewo - Łowiczek	1,990	3,0	tluczeń, grunt
34	160734C	Kaniewo - Łowiczek	2,010	4,0	asfalt, tluczeń, grunt
35	160735C	Wójtówka - Łowiczek	1,780	3,0	tluczeń, grunt
36	160736C	Wójtówka - Łówkowice	3,130	4,0	tluczeń, grunt
37	160737C	Wójtówka - Łówkowice	2,860	4,0	tluczeń, grunt
38	160738C	Łówkowice - Przywieczerzyn	1,080	4,0	asfalt
39	160739C	Łówkowice - Łówkowice	0,400	4,0	bruk
40	160740C	Łówkowice - Łówkowice	0,830	4,0	grunt
41	160741C	Toporzyszczewo St.- Jaranowo Duże	3,660	7,0	asfalt
42	160742C	Wójtówka - Wójtówka	1,930	4,0	tluczeń, grunt
43	160743C	Wójtówka - Wójtówka	0,530	3,0	tluczeń, grunt
44	160744C	Wójtówka - Wójtówka	2,110	3,0	tluczeń, grunt
45	160745C	Kolonia Łowiczek - Łowiczek	1,160	3,0	grunt
46	160746C	Łowiczek - Łowiczek	1,370	4,0	grunt
47	160747C	Toporzyszczewo - Toporzyszczewo	2,310	3,0	tluczeń, grunt
48	160748C	Jaranowo - Jaranowo Duże	0,610	4,0	grunt

Tabela 1. Stan nawierzchni dróg gminnych w gminie Bądkowo

Wykaz ulic w miejscowości Bądkowo: Krótka, Kujawska, Łokietka, 1-go Maja, Mickiewicza, Ogrodowa, Piekarska, Polna, Sienkiewicza, Słowackiego, Sportowa, Wiejska, Włocławska, Wojska Polskiego. Inne miejscowości nie mają ulic.

L.p	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość km	Szerokość m	Nawierzchnia
Drogi powiatowe					
1	2612C	Nieszawa - Ujma Duża	7,3	7,0	asfalt
2	2614C	Jaranowo - Brześć Kuj.	8,0	6,5	asfalt
3	2619C	Koneck - Jaranowo	8,3	7,0	asfalt
4	2620C	Koneck - Łówkowice	2,1	6,5	asfalt
5	2625C	Żabieniec - Kazimierzewo	2,9	6,5	asfalt
6	2627C	Słupy Duże - Bądkowo	4,4	6,5	asfalt
7	2626C	Kazimierzewo - Jaranowo	1,9	6,5	asfalt
8	2629C	Wysocin - Osiećciny	1,9	4,0	tluczeń
Drogi wojewódzkie					
1	252	Inowrocław - Rózinowo	8,5	8,5	asfalt
2	301	Lubanie - Osiećciny	8,0	7,0	asfalt

Tabela 2. Zestawienie dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy Bądkowo

4. Charakterystyka dróg gminnych w gminie Bądkowo

Na terenie Gminy Bądkowo drogi gminne zostały podzielone na:

Drogi klasy L - droga lokalna - jedna z klas dróg publicznych według podziału wprowadzonego przez Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 roku nr 43, pozycja 430 ze zm.). Rozporządzenie określa jakie wymagania techniczne i użytkowe powinna spełniać droga tej klasy. Wymagania te uzależnione są od prędkości projektowej dla danej drogi. Dla klasy L dopuszcza się dwie prędkości projektowe na terenie zabudowanym: 30 i

40 km/h oraz dwie prędkości projektowe poza terenem zabudowanym: 40 i 50 km/h. Drogi klasy L mogą należeć do kategorii dróg powiatowych (wyjątkowo) lub dróg gminnych.

Drogi klasy D - droga dojazdowa - najniższa z klas dróg publicznych według podziału wprowadzonego przez Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 roku nr 43, pozycja 430 ze zm). Dla klasy D dopuszcza się jedną prędkość projektową na terenie zabudowanym: 30 km/h oraz dwie prędkości projektowe poza terenem zabudowanym: 30 i 40 km/h. Drogi klasy D mogą należeć do kategorii dróg gminnych. Głównym zadaniem dróg gminnych lokalnych i dojazdowych jest wewnętrzna obsługa miejscowości oraz połączeń tych obszarów z drogami wyższych kategorii.

Układ komunikacyjny ideogram

Rysunek 2. Mapa poglądowa rozkładu dróg gminnych na terenie Gminy Bądkowo

Nie wszystkie drogi zaliczone do kategorii dróg gminnych spełniają wymogi stawiane drogom tej kategorii. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, minimalna szerokość ulicy w liniach rozgraniczających dla dróg gminnych dojazdowych wynosi 10 m a dla dróg gminnych lokalnych - 12 m. Stan techniczny dróg gminnych jest bardzo zróżnicowany. Brak jest jasnych założeń dla rodzaju nawierzchni, stosowane nawierzchnie ulepszone dobierane są w bardzo dowolny sposób. Wiele dróg mimo wykonania nawierzchni twardych nie posiada żadnego systemu odbioru wód opadowych skutkuje to przyspieszoną degradacją korpusu drogowego oraz źle wpływa na posesje przyległe do dróg gminnych. Większość dróg o nawierzchni bitumicznej wymaga lub w niedalekiej przyszłości będzie wymagała zabiegów remontowych przynajmniej warstwy ścieralnej.

5. Klasyfikacja dróg gminnych do przebudowy

Wobec braku odpowiednich środków finansowych, pozwalających w krótkim czasie przebudować wszystkie drogi gminne, nadając im parametry wymagane przepisami, konieczna jest ocena najpilniejszych potrzeb w tym zakresie.

Plan przebudowy dróg przygotowywany jest w oparciu o:

- ocenę stanu technicznego dróg dokonywaną w ramach sprawowanego zarządu nad drogami,
- wnioski wpływające od mieszkańców Gminy, Radnych, Rady Sołeckiej itp., dotyczące potrzeb w zakresie przebudowy dróg gminnych.

Ocena stanu technicznego dróg gminnych przeprowadzana jest na bieżąco w ciągu roku, ze szczególnym, uwzględnieniem okresu wiosennego z uwagi na konieczność identyfikacji uszkodzeń powstałych w okresie zimowym, pod kątem przeprowadzenia remontów częściowych nawierzchni. Stan techniczny dróg zostaje ustalony przez pracowników Urzędu Gminy na podstawie wizualnych oględzin przeprowadzonych w trakcie objazdów dróg. Wyniki przeprowadzonej kontroli stanu dróg są podstawą do określenia zakresu:

- remontów częściowych nawierzchni;
- generalnych remontów nawierzchni dróg z ewentualną przebudową;
- prac związanych z utrzymaniem poboczy (wykaszenie);
- prac związanych z odwadnianiem korony drogi (udrażnianie rowów przydrożnych i przepustów).

Na terenie gminy występują następujące potrzeby modernizacyjne dróg gminnych:

- Wykonanie nawierzchni ulepszonych lub bitumicznych,
- Wykonanie prawidłowego odwodnienia pasa drogowego. Wiele dróg gminnych posiada nawierzchnie ulepszone bez zapewnienia odbioru wód opadowych.
- Wykonanie wzmocnienia nawierzchni gruntowych dróg gminnych.
- Drogi o nawierzchni z tłucznia, destruktu bitumicznego winno się zabezpieczyć szczelnymi nawierzchniami, aby nie ulegały szybkiej dekapitalizacji.
- Wykonanie remontów lub przebudowy istniejących nawierzchni bitumicznych, których założony czas eksploatacji dobiega końca.

Przy remontach i budowie dróg należy uwzględnić rodzaj gruntu podłoża, wielkość ruchu pojazdów jak również parametry coraz większych i cięższych samochodów oraz sprzętu (w tym rolniczego).

Drogi gminne, w większości rolnicze nie były przystosowane do zwiększonego natężenia ruchu ciężkiego sprzętu rolniczego, jaki występuje w chwili obecnej. Rozwój rolnictwa dotowanego przez unię europejską spowodował wzrost ruchu na drogach.

5.1. Zalecenia remontowe.

Drogi o nawierzchni bitumicznej:

Nawierzchnie dróg charakteryzują się odkształceniami, ubytkami i spękaniami. Świadczy to o utracie nośności. Biorąc pod uwagę wzrastający ruch po drogach, należy je wzmocnić i zabezpieczyć przed dekapitalizacją.

Drogi o nawierzchni tłuczniowej:

Nawierzchnie tłuczniowe (lub z gruzu) winny być wyprofilowane i ułożona powinna zostać warstwa wiążąca i ścieralna o parametrach jak w przypadku dróg o nawierzchni bitumicznej.

Drogi o nawierzchni gruntowej, gruntowo - tłuczniowej:

Nawierzchnie gruntowe i gruntowo tłuczniowe należy „wykorytować” i wyprofilować, następnie wykonać odpowiednią podbudowę z tłucznia kamiennego łamanego (nie zaleca się stosowania tłucznia wapiennego szczególnie przy wysokim stanie wód gruntowych). Po wykonaniu podbudowy, całość powinno się zaklinować kamieniem łamanym o granulacji od 0 do 32,5mm. Tak przygotowana nawierzchni może być eksploatowana a w późniejszym okresie po drobnym przeprofilowaniu może na niej zostać ułożona nawierzchnia bitumiczna.

5.2. Zalecenia inwestycyjne.

Przy planie inwestycyjnym przebudowy dróg gminnych należy jasno określić, jaką rolę dana droga spełnia w układzie komunikacyjnym sołectwa, gminy czy powiatu. Od odpowiedniego zakwalifikowania drogi gminnej powinny zależeć jej parametry techniczne. Wszystkie drogi o charakterze lokalnym zapewniające obsługę należy projektować o nawierzchni bitumicznej. Nawierzchnie **dróg lokalnych** stanowiących bezpośrednie włączenia do dróg wyższych kategorii lub stanowiące połączenia pomiędzy drogami o znaczeniu ponad lokalnym należy wykonywać, jako bitumiczne co jest czytelnym uwidocznieniem skrzyżowania.

Nawierzchnie **dróg gminnych dojazdowych** do terenów rolnych powinny zostać wykonane w technologii tłuczniowej z zamknięciem górnej warstwy odpowiednim kłincem lub poprzez wykonie powierzchniowego utrwalenia emulsją bitumiczną.

Przyjęcie prostych zasad dotyczących rodzaju nawierzchni na odpowiednich drogach pozwala na czytelny odbiór charakteru drogi dla ich użytkowników i powoduje wypracowanie odpowiednich zachowań na danej drodze, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa i płynności ruchu.

Podane zalecenia mogą służyć, jako sugestie lub wytyczne dla projektowanych dróg. O wyborze konkretnych rozwiązań musi decydować projektant posiadający odpowiednie uprawnienia, a wyboru dokonać po przeprowadzeniu badań gruntu i uzgodnieniu odpowiedniej konstrukcji z inwestorem.

6. Zarządzanie drogami gminnymi

Plan rozwoju sieci dróg gminnych w Gminie Bądkowo musi opierać się o właściwe zarządzanie siecią dróg gminnych. Elementem niezbędnym dla właściwego zarządzania drogami i wymaganym przez obecne przepisy jest Ewidencja Dróg. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach (Dz.U. Nr 67, poz. 582 i 583 z dnia 25 kwietnia 2005) nakłada na Gminne Jednostki Samorządu Terytorialnego obowiązek zakładania i prowadzenia Książek Dróg. Przepisy te ustalają nowy zakres i zasady prowadzenia ewidencji dróg publicznych. W

zasadniczy sposób zmieniają one zakres i stopień szczegółowości opisywania danych składających się na ewidencję drogi. Informacje te dotyczą między innymi: rodzaju nawierzchni, szerokości drogi, przepustów, barier i ekranów, zatok i przystanków autobusowych, zjazdów i obiektów przydrożnych, oświetlenia itp. W dotychczasowych ewidencjach tzw. Metrykach Drogi dane te nie były umieszczane w ogóle. Brak możliwości podania lokalizacji poszczególnych elementów drogi w formularzach prowadzonych metryk powodował, że były one w dużym stopniu bezużyteczne. Fakt ten w powiązaniu z dużą pracochłonnością i brakiem środków spowodował znaczne zaniechanie jakichkolwiek, a w szczególności prowadzonych na bieżąco działań związanych z ewidencją dróg.

Rozwój nowych technik i technologii, jak również wejście w życie nowych przepisów wymusza na gminach przejście na system Książek Dróg. Nie jest to jednak możliwe poprzez przepisanie metryk (nawet jeśli były one prowadzone poprawnie) do nowego formatu. Wiele gmin nie ma jednak nawet takich danych. Aby można było zarządzać właściwie siecią dróg gminnych w tym racjonalnie planować zabiegi remontowe, przebudowy czy proste prace utrzymaniowe konieczne jest wykonanie właściwej Ewidencji Dróg Gminnych Gminy Bądkowo.

6.1. Przeglądy dróg.

Obecny system wykonywania przeglądów pod kątem bieżącego remontu dróg jest w Polsce niskiej jakości. Nakierowany jest on głównie na stan techniczny nawierzchni drogowej i oznakowania, niniejsze znaczenie mają wszystkie inne cechy drogi także nawierzchni i oznakowania, które:

- obniżają rozpoznawalność i czytelność drogi,
- decydują o jednorodności funkcjonalnej i geometrycznej drogi,
- świadczą o spełnieniu warunków drogi „wybaczącej” (podatne otoczenie drogi).

Nawet, jeśli zarządca drogi przekonany jest o potrzebie wykonywania dokładniejszego i poprawnego merytorycznie przeglądu z punktu widzenia bieżącego remontu dróg, to brakuje jednolitych procedur i materiałów pomocniczych. Wielkie zróżnicowanie praktyk i zbyt duża dobrowolność stawiają pod znakiem zapytania skuteczność przeglądów z punktu widzenia bieżącego remontu dróg. Zasadnicza różnica pomiędzy przeglądami w Polsce i zagranicą polega na znikomym zwracaniu uwagi w Polsce na otoczenie drogi w tzw. Strefie bezpieczeństwa.

Właściwie wykonane przeglądy dróg gminnych to:

- regularnie prowadzone działania prewencyjne służące identyfikacji mankamentów na eksploatowanej drodze i w jej otoczeniu,
- przeglądy przeprowadzane przez zespół wykwalifikowanych inspektorów,
- kończące się raportem o występujących zagrożeniach dla wszystkich uczestników ruchu drogowego,
- umożliwienie wdrażania skutecznych i efektywnych działań naprawczych, dostosowując sieć drogową do standardów bieżącego remontu dróg.

Podczas przeglądów dróg należy się posiłkować listą kontrolną zagrożeń.

limity i strefy prędkości	• dopuszczalna prędkość niedostosowana do pożądanej, • brak uzasadnienia wprowadzenia limitu prędkości, • limit prędkości stosowany zamiast docelowych rozwiązań (np. w przypadku zniszczonej nawierzchni) • brak stref ograniczonej prędkości w obszarach typowo mieszkalnych i handlowych,
---------------------------	---

natężenie i prowadzenie ruchu pieszego i rowerowego	• brak tras rowerowych w miejscach dużego natężenia ruchu rowerowego • brak chodników • nieprawidłowa lokalizacja przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych
prowadzenie ruchu ciężkiego	• brak zachowania skrajni drogowej, • prowadzenie ruchu drogowego przez obszary typowo mieszkalne,
transport zbiorowy	• brak zatok autobusowych, • nieprawidłowa lokalizacja przystanków, • brak udogodnień dla ruchu pojazdów transportu zbiorowego

Tabela 3. Lista kontrolna przeglądów dróg.

7. Plan realizacji zadań drogowych na lata 2016 -2019

Z przeprowadzonej analizy stanu technicznego nawierzchni dróg wynika, że na terenie Gminy Bądkowo występują potrzeby w zakresie poprawy infrastruktury drogowej. Ogólna wartość nakładów, jakie powinna być przeznaczona na realizację zadań przedstawionych w programie wynosi łącznie **8,2 mln zł**. Analizując budżet ostatnich kilku lat, należy stwierdzić, że pełna realizacja zadań wymienionych w projekcie nie będzie możliwa bez pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Należy, więc nieustannie poszukiwać możliwości finansowania ze środków pozabudżetowych. Przed podjęciem decyzji o realizacji, wszystkie zadania, zarówno inwestycyjne, jak i remontowe, powinny być każdorazowo poddawane rzetelnej weryfikacji i analizie pod względem ważności i możliwości realizacyjnych. Powinny uwzględniać kryteria:

- techniczne uwarunkowania kolejności realizacji zadań drogowych,
- stan techniczny dróg, zarówno o nawierzchni asfaltowej jak i nieutwardzonej, gdzie należy przyjąć następującą kolejność działań:
 - a) w pierwszej kolejności należy realizować zadania drogowe z grupy pierwszej, a więc drogi przelotowe które łączą drogi powiatowe z gminnymi. Priorytet w tym zakresie będą miały drogi, które posiadają uregulowany stan prawny, a jednocześnie charakteryzuje je zły stan techniczny.
 - b) następnie (lub równolegle) należy regulować stany prawne oraz realizować inwestycje nie drogowe (odwodnienie terenu - przepusty), które usuną bezpośrednie przeszkody realizacji inwestycji drogowej lub remontu drogi.

Wybierając konkretne do realizacji zadania należy uwzględnić dodatkowe kryteria np.:

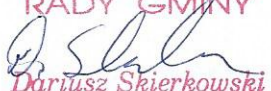
- oczekiwania społeczne (liczba mieszkańców, czas zamieszkania, wnioski mieszkańców oraz radnych gminy),
- usprawnienie organizacji ruchu między miejscowościami.

W ostatnich 4 latach Gmina Bądkowo przeznaczyła na zadania drogowe (inwestycyjne i remontowe) ok. **2,6 mln zł**. Zakładając, że przez najbliższe lata gmina przekazuje środki na poziomie ok. **2 mln zł** rocznie to na podstawie analizy stanu istniejącego, technicznych uwarunkowań oraz dodatkowych kryteriów, proponuje się ustalić kolejność realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych na lata 2016-2019 i przedstawić „Plan zadań drogowych”.

Lp	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość km	Koszt szacunkowy w tys. zł.	Technologia prac
1	160706C	Wysocin - Jaranówek	1,196	614	asfalt
2	160736C	Wójtówka - Łówkowice	1,863	900	asfalt
3	160715C	Zieleniec - Jaranowo Duże	0,830	320	asfalt
4	160736C	Wójtówka - Łówkowice	0,850	340	asfalt
5	160721C	Kalinowiec - Kalinowiec	1,000	400	asfalt
6	160725C	Łowiczek - Tomaszewo	1,000	400	asfalt
7	160716C	Jaranowo Duże - Jaranowo Duże	0,550	220	asfalt
8	160719C	Toporzyszczewo - Toporzyszczewo Stare	3,800	1 520	asfalt
9	160719C	Toporzyszczewo - Toporzyszczewo Stare	1,300	520	asfalt
10	160738C	Łówkowice - Przywieczerzyn	1,100	440	asfalt
11	160742C	Wójtówka - Wójtówka	0,500	200	asfalt
12	160735C	Wójtówka - Łowiczek	1,800	720	asfalt
13	160728C	Słupy Małe - Łowiczek	2,100	840	asfalt
14	----	ul. Sportowa	0,100	80	kostka
15	160713C	Zieleniec - Zieleniec	1,650	700	asfalt
RAZEM			19,639	8 214	

Tabela 4. Plany inwestycyjne związane z przebudową dróg gminnych na lata 2016-2019 na terenie Gminy Bądkowo.

Niezależnie od zadań na drogach gminnych zawartych w ww. planie kontynuowane będą zadania remontowe na drogach gminnych i wewnętrznych tj. prace remontowe przy użyciu „remontera” i emulsji asfaltowej.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Dariusz Skierkowski